

Murstensdalen, naturreservat i Hällefors kommun

Äldreplan 2016-2025

Hällefors kommun
Omsorgen

Innehållsförteckning

INLEDNING	4
1 VAD STYR ÄLDREOMSORGEN	4
Nationella styrdokument.....	5
Lokala styrdokument.....	5
2 OMSORGENS VÄRDEGRUND	7
3 FINSKSPRÅKIG ÄLDREOMSORG	8
4 OMSORGENS KVALITETSLEDNING	9
5 ÄLDREOMSORGEN I HÄLLEFORS KOMMUN	10
Kommunstyrelsen ansvar för äldrefrågorna.....	10
Kommunala handikapsrådet och Kommunala pensionärsrådet.....	10
Biståndsenheten.....	11
Hemtjänst.....	11
Hemsjukvård.....	11
Rehabilitering för äldre.....	11
Boende för äldre.....	11
6 DEMOGRAFI OCH EKONOMI	13
Befolkningsprognos i Sverige.....	13
Befolkningsutveckling per årsintervall Hällefors kommun, 2015 – 2035.....	13
Befolkningsprognos för 65 år och äldre 2015 – 2036, Hällefors.....	13
Generationskvot.....	14
Äldreomsorgens volym och kostnad 2015 - 2035.....	14
Hällefors prognos vård- och omsorgsboende, 2015-2035.....	15
Hällefors prognos korttidsvården, 2015-2035.....	16
7 UTBLICK HÄLLEFORS	17
Vård- och omsorgsboende.....	18
Trygghetsboende.....	18
Hemtjänst.....	18
Dagverksamhet.....	19

Kommunal rehabilitering	19
Mötesplatser	19
Äldreomsorgens framtida målgrupper	20
8 UTVECKLINGSOMRÅDEN	20
Värdegrundsarbete	21
Främjande och förebyggande arbete	22
Personal	22
Ekonomi	24
Bostäder och boende	25
Måltid	26
Kultur	26
Samverkan	28
Information	29
REFERENSER	30

Inledning

Äldreomsorg berör oss alla och för många är det en stor och viktig del av vardagslivet, både för dem som själva behöver vård- och omsorg och för alla anhöriga som finns runt våra äldre.

Omsorgen i Hällefors kommun står inför en utmaning när det gäller äldreomsorg, andelen äldre kommer att öka, de kommer att leva längre, ha olika behov samt krav och förväntningar på vård- och omsorg.

Hällefors kommun är ett finskt förvaltningsområde vilket innebär att sverigefinnarna har särskilda rättigheter och en starkare ställning än i kommuner som inte ingår i förvaltningsområdet.

Alla som arbetar i kommunens äldreomsorg i Hällefors kommun ska arbeta för att varje dag, året runt tillhandahålla en vård- och omsorg av hög kvalitet som gör att våra äldre kan leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Syftet med äldreplanen är att den tillsammans med omsorgens verksamhetsplan ska vara ett verktyg för att planera, organisera och kartlägga framtida behov av äldreomsorg i vår kommun. Grunden för äldreplanen utgörs av politiska mål samt andra styrdokument som antagits av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Äldreplanen har tagits fram i samverkan mellan omsorgen i Hällefors kommun, folkhälsoteamet Norra Örebro län och Örebro Läns Idrottsförbund. I arbetet med äldreplanen har också olika aktörer varit delaktiga. Fokusgrupper bestående av omsorgstagare på trygghetsboende, omsorgstagare i hemtjänst, boende på vård- och omsorgsboende, personal, barn, anhöriga, intresseorganisationer, pensionärsorganisationer och finska föreningen har deltagit med sina kunskaper och synpunkter. Chefer från olika verksamheter inom kommunen (IT, legitimerad personal, måltid, kultur och fritid), controller, personalstrateg, systemadministratör, samordnare för finskt förvaltningsområde och webbadministratör har också deltagit i arbetet med äldreplanen. Fokusgrupper, allmänhet och politiker har fått information och möjlighet att lämna in synpunkter under arbetets gång.

1 Vad styr äldreomsorgen

Nationella styrdokument

De lagar som styr äldreomsorgens verksamheter är främst Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Patientlagen. Enligt Socialtjänstlagen 5 kap 4§ står det att: ”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Omsorgen ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra”. Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), är en ramlag och innehåller grundläggande regler för all hälso- och sjukvård. Den reglerar det som landsting, kommun eller annan vårdgivare är skyldig att erbjuda patienterna. Syftet med Patientlagen är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Nationella mål

De nationella målen (ur regeringens proposition 1997/98:113) säger att äldre ska kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Nationella riktlinjer HSL

Inom hälso- och sjukvårdsområdet finns olika nationella riktlinjer som ska ge stöd och vägledning om vilka behandlingar och metoder som olika verksamheter inom vård- och omsorg bör satsa resurser på. Målet med riktlinjerna är att de ska bidra till att patienter och omsorgstagare får en god vård och socialtjänst.

Nationella riktlinjer vid demenssjukdom

Socialstyrelsen har tagit fram nationella riktlinjer för vård- och omsorg vid demenssjukdom. Riktlinjerna lyfter fram områden som tidig medicinsk utredning, läkemedelsbehandling, dagverksamhet anpassad för gruppen, särskilt boende anpassad för gruppen, stöd till närstående och personcentrerad vård- och omsorg.

Äldreomsorgens nationella värdegrund

Den 1 januari 2011 infördes ett tillägg i Socialtjänstlagen vilket innebär att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas mot att äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Den enskilde ska ha ökade möjligheter till inflytande vid genomförande av insatser. Kommunerna får själva avgöra hur värdegrunden ska tillämpas och hur de ska leva upp till den. Värdegrunden gäller både offentlig och enskilt bedriven verksamhet och omfattar både handläggning och utförande av insatserna.

Exempel på värdigt liv och välbefinnande kan vara:

- Ett gott bemötande av äldre och deras anhöriga
- En upplevelse av meningsfullhet och en känsla av sammanhang
- Ett stöd i att få leva enligt sin kultur och livsåskådning

Sinnenas och minnenas park, Björkhaga Hällefors

Lokala styrdokument

Samsyn av mål och arbetsprocesser

Vi behöver ha en samsyn på våra mål, de vi enligt lag och nationella mål är ålagda att uppfylla, men även de resultatmål som våra politiker satt upp för verksamheten och vad vi själva valt att fokusera på för att nå mål och vision.

Vision och strategisk plan

Visionen är att Hällefors kommun ska vara en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Den strategiska planen är ett långsiktigt styrdokument vilket utgör en politisk plattform som ger strategisk vägledning för beslut och insatser på olika nivåer i organisationen. I planen anges övergripande mål och prioriterade utvecklingsområden gällande medborgare, medarbetare och ekonomi.

Verksamhetsplan

Verksamhetsplanen beskriver vad omsorgen vill uppnå under kommande verksamhetsår och utgår ifrån politikens visioner, styrdokument och uppdrag. Planen ska göra det tydligt för verksamheterna vad de ska arbeta med.

Förvaltningens inriktningsmål 2015 – 2018

Inriktningsmålen har ett långsiktigt verksamhetsperspektiv som visar den önskvärda inriktningen och utvecklingen av verksamheter utifrån ett samhällsperspektiv.

Inriktningsmålet för mandatperioden 2015-2018 har fokus på att Hällefors ska bidra/medverka till:

- människors utveckling
- möten som engagerar/stimulerar
- ett öppet och tolerant samhälle.

Utifrån lagstiftning har kommunen det yttersta ansvaret för att vuxna, äldre, barn och ungdomar som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Omsorgen skall arbeta för att kommuninnevånarna känner tillit och förtroende för verksamheten. All vård, omsorg och service som vi levererar utifrån gällande lagstiftning skall ges med hänsyn till omsorgens värdegrund.

Omsorgens värdegrund

Omsorgen införde 2014 en gemensam värdegrund. Värdegrunden skall genomsyra hela omsorgens verksamheter i varje möte med omsorgstagare, personal, tjänstemän, politiker och kommuninnevånare.

Hembygdsgården, Hällefors

Serviceklaration med värdighetsgarantier

Avsikten med serviceklarationer är att medborgarna ska veta vad man kan förvänta sig när man använder sig av kommunens tjänster. Serviceklarationerna innehåller dessutom möjligheter för

omsorgstagare att lämna synpunkter på verksamheten för att skapa förutsättningar för att tjänsten kan utföras på ett bra sätt.

Värdighetsgarantier

Syftet med de lokala värdighetsgarantierna är att tydliggöra hur äldreomsorgen arbetar för att ge äldre möjlighet till självbestämmande, delaktighet, bli respekterade och få ett värdigt bemötande.

Att införa lokala värdighetsgarantier är frivilligt. För de kommuner som väljer att införa värdighetsgarantier innebär det att man ger garantier för hur äldreomsorgen ska bedrivas. Det betyder att den äldre och dennes anhöriga ska känna till garantin, veta hur man lämnar klagomål i händelse att inte kommunen lever upp till garantierna samt känner att klagomålen tas tillvara. 2014 införde omsorgen i Hällefors kommun värdighetsgarantier inom äldreomsorg och område funktionsstöd.

Omsorgens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Omsorgens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete är ett övergripande och strategiskt dokument som riktar sig till hela omsorgen. Det utgör en grund och ger ramar för verksamheternas egna ledningssystem. Det ger omsorgen en gemensam struktur för att planera, leda, följa upp och förbättra verksamheten. Ledningssystemet är en del av omsorgens styr- och ledningsmodell.

Övriga lokala styrdokument

Inom socialtjänsten finns olika lokala styrdokument som på olika sätt beskriver innehåll och ambitionsnivå inom verksamhetsområdet.

Politiker och tjänstemän, Björkskogsnä, Grythyttan 2015.

2 Omsorgens värdegrund

Med värdegrund menas de etiska värden och normer som skall vara grunden för arbetet inom en verksamhet. Den nationella värdegrunden i Socialtjänstlagen ska befästa ett synsätt om att äldre skall kunna leva utifrån sin identitet och personlighet, vilket innebär dels ett värdigt liv, dels att få känna

välbefinnande i tillvaron. Omsorgens värdegrund lyder: ” Vi visar omtanke genom att lyssna, respektera och stödja dig, så att du får möjlighet att leva det liv du vill och kan”

Etik och moral är tidlösa. De båda begreppen är av betydelse så snart det finns relationer mellan människor. Varje gång vi möter en ny omsorgstagare är det som att öppna en tjock roman på niohundra sidor. Det är inte bara en människa i nu situationen vi möter, utan en människa med ett helt liv bakom sig. En värdegrund skall:

- tydliggöra våra värderingar
- vara ett stöd för alla medarbetare
- vara konkret
- visa vilka etiska värden och normer som ligger till grund för verksamheten.

Värdegrunden kräver uthållighet och ständig dialog samt att vi lever i öppenhet på vår arbetsplats. De tillfällen värdegrunden ställs på prov är nästan alltid i svåra situationer. Men det är också då som man har glädje av att det finns en värdegrund att luta sig emot. Det blir en form av en inre ”kompass” som vägleder oss i alla våra handlingar.

Värdigt liv och välbefinnande

En värdegrund har inget egenvärde. Det är när den används i praktiken som den gör nytta. Den ska vara vägledande i äldreomsorgens verksamheter och därmed för all personals bemötande och agerande. En av de mest avgörande delarna i hur vi ska kunna ge en god vård och omsorg i Hällefors är att se till att personalens kunskap och förhållningssätt hålls levande och se till att de får det stöd och den handledning och utrymme för reflektioner som krävs för att klara av arbetet. I Hällefors har vi utbildat värdegrundsledare som tillsammans med sin närmaste chef har fått ett uppdrag att bedriva värdegrundsarbete på sin arbetsplats regelbundet. Det är genom reflektionen vårt värdegrundsarbete förs framåt.

Värdighetsgaranti

Värdighetsgaranti är till för att höja kvalitén i äldreomsorgen och för att tydliggöra för målgruppen vad de kan förvänta sig av en specifik verksamhet, till exempel ett vård- och omsorgsboende. En värdighetsgaranti ska ge ett mervärde utöver det lagstadgade. Det kan till exempel handla om förbättrade möjligheter att påverka hur, när och på vilket sätt olika insatser ska utföras eller genomföras.

Omsorgens värdighetsgaranti:

- du har rätt till en genomförandeplan, en plan över hur din hjälp och stöd skall utformas
- när du önskar ha en person vid din sida vid livet slut tillgodoser vi det
- du som bor i särskilt boende eller har hemtjänst/bostöd har rätt att få en kontaktperson.

3 Finskspråkig äldreomsorg

Hällefors kommun är ett finskt förvaltningsområde. Den som vill har rätt att använda finska i sina kontakter med kommunen. Kommunen ska arbeta för att kunna ge muntligt svar på finska samt på begäran en skriftlig översättning av beslut som rör den enskilde. Kommunen ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska inom kommunens olika verksamheter.

Utblick från ruin Björkskogsnäas, över sjön Torrvarpen april 2016

4 Omsorgens kvalitetsledning

Kommunstyrelsen har som uppdragsgivare för vård- och omsorgsverksamheter en skyldighet/rättighet att säkerställa verksamheterna med ett kvalitetsledningssystem. Ansvaret regleras i SOSFS 2011:9. Omsorgsnämnden år 2014 har uppdragit åt socialchef att göra en plan för införande av ett kvalitetsledningssystem.

Vision för omsorgens kvalitetsledningssystem

Omsorgens verksamhet ska arbeta med ständiga förbättringar gentemot omsorgstagare, arbetet ska ske genom allas engagemang och delaktighet. Organisationen ska sträva efter att alla medarbetares kompetens tas tillvara samt utvecklas för att kunna möta varje brukares/kunds individuella behov.

Organisation

I förvaltningen har socialchef det yttersta ansvaret för att leda arbetet med omsorgens kvalitetsledningssystem.

Styrgrupp kvalitetsledning

Omsorgens ledningsgrupp är styrgrupp för kvalitetsledningsarbetet. I ledningsgruppen ingår förutom socialchef, områdeschefer samt MAS/verksamhetsutvecklare.

Styrgruppens arbete är att tillsammans med socialchef styra arbetet med att bygga upp ett ledningssystem för kommunstyrelsens område.

Kvalitetsråd

Direkt under styrgruppen finns kvalitetsrådet som består av enhetschefer och representanter från verksamheterna i första hand arbetsplatsombud i andra hand någon vald från verksamheten. Gruppen ska vara välrepresenterad av de olika yrkesgrupperna.

Syftet med kvalitetsrådet är att skapa en gemensam värdegrund och helhet för nämndens område. Arbetet innebär även en bred förankring ut i verksamheterna samt ett helhetstänk mellan de olika delverksamheterna.

Uppdraget som representant i kvalitetsrådet innebär att:

- vara en länk mellan den egna enheten/arbetsplatsen och kvalitetsrådet
- vara behjälplig vid genomförandet/upprättande av värdegrund och kvalitetsledningssystem
- tillsammans med respektive chef ansvara för att alla arbetsplatsträffar innehåller punkten ständiga förbättringar
- vara delaktig i att skapa en atmosfär som bygger på att lyfta fram och utveckla de goda exemplen
- vara delaktig i att skapa en hög servicenivå och en verksamhet som är fokuserad på omsorgstagarna.

Millesparken, Hällefors kommun

5 Äldreomsorgen i Hällefors kommun

Kommunstyrelsen ansvar för äldrefrågorna

I Hällefors kommun är kommunstyrelsen ansvarig för äldreomsorgen. För beredning och handläggning har kommunstyrelsen ett omsorgsutskott.

Kommunala handikappsrådet och Kommunala pensionärsrådet

Råden för äldre och personer med funktionsnedsättning är ett forum där frågor kan lyftas till politiken men också ett forum för politiken att stämma av frågor med målgruppen.

Biståndsenheten

Biståndshandläggarna svarar för utredning och beslut inom äldreomsorg och funktionsnedsättning. Exempel på insatser som kan beviljas är hemtjänst, trygghetslarm, korttidsplats samt vård- och omsorgsboende.

Hemtjänst

Hällefors kommun erbjuder hemtjänst i form av omvårdnad och service till personer som bor i eget boende och som har behov av dessa insatser.

Hemsjukvård

I kommunen bedriver sjuksköterskor tillsammans med vårdpersonal, vård- och omsorg under dygnets alla timmar.

Rehabilitering för äldre

Kommunens arbetsterapeuter ansvarar för den kommunala rehabiliteringen. Inom kommunen finns en öppen verksamhet för personer med demenssjukdom och dess anhöriga. Från år 2016 kommer kommunen även ha en öppen verksamhet för rehabilitering.

Torget Grythyttan, 2015

Boende för äldre

Trygghetsboende för äldre

Kommunens trygghetsboenden i Hällefors och Grythyttan ligger båda centralt, nära serviceutbud och kommunikationsmöjligheter såsom tåg och buss. Trygghetsboendet i Hällefors ligger också i direkt anslutning till Sinnenas & Minnenas park.

Vård och omsorgsboende

När allt fler äldre väljer att bo kvar hemma kommer de särskilda boendena framför allt behövas för äldre med stora vårdbehov och specifika diagnoser. Det gäller till exempel personer med demens eller annan psykisk problematik. Det ökar kraven på vård och omvårdnadsinsatser. I kommunen finns två vård- och omsorgsboenden.

Finskspråkig äldreomsorg

Om den äldre önskar finskspråkig service eller boende på en finsk enhet, ska detta tas upp redan när man ansöker om hjälp. I Hällefors finns en finskspråkig enhet i vård- och omsorgsboende. Hemtjänst kan delvis erbjuda finskspråkig personal.

*Social
samvaro*

på

Trygghetsboende i kommunen

6 Demografi och ekonomi

Befolkningsprognos i Sverige

År 2015 uppgick antalet folkbokförda personer i Sverige till ca 9,8 miljoner invånare. Detta motsvarar en ökning med drygt 108 000 personer under år 2015 och utgör den största årliga befolkningsökningen i närtid. Den främsta förklaringen till att Sverige fortsätter växa är utrikes inflyttning. En annan förklaring är landets demografiska struktur där generationen som föder barn är förhållandevis stor och den äldre generationen som går ur tiden är förhållandevis liten. Inte helt oväntat förväntas befolkningstillväxten ske i landets storstadsområden. För många inlandskommuner med en redan liten folkmängd, t.ex. Hällefors förväntas folkmängden minska.

Det finns anledning att göra åtskillnad mellan betydelsen av den totala folkmängden och den demografiska strukturen i en kommun. I växande områden har den totala folkmängden stor betydelse för bl.a. behovet av bostäder och infrastruktur. I områden som inte växer eller där befolkningsmängden till och med minskar, är den totala folkmängden ofta mindre viktig. Där är det snarare den demografiska strukturen som får betydande konsekvenser för samhället, t.ex. en åldrande befolkning.

Under ett par decennier har generationen som föddes på 1940-talet lyfts fram som en kommande utmaning för bl.a. äldreomsorgen. Under 1940-talet föddes många barn i Sverige som idag har hunnit uppnå pensionsålder. Under den kommande tioårsperioden kommer många i denna generation att uppnå åldern 80 eller mer. Vad betyder då utvecklingen? Några uppenbara konsekvenser av befolkningsutvecklingen är ökade behov och kostnader inom äldreomsorgen. En annan fråga är vem som ska ge den vård och omsorg som kommer att behövas när arbetskraften minskar i många av landets kommuner?

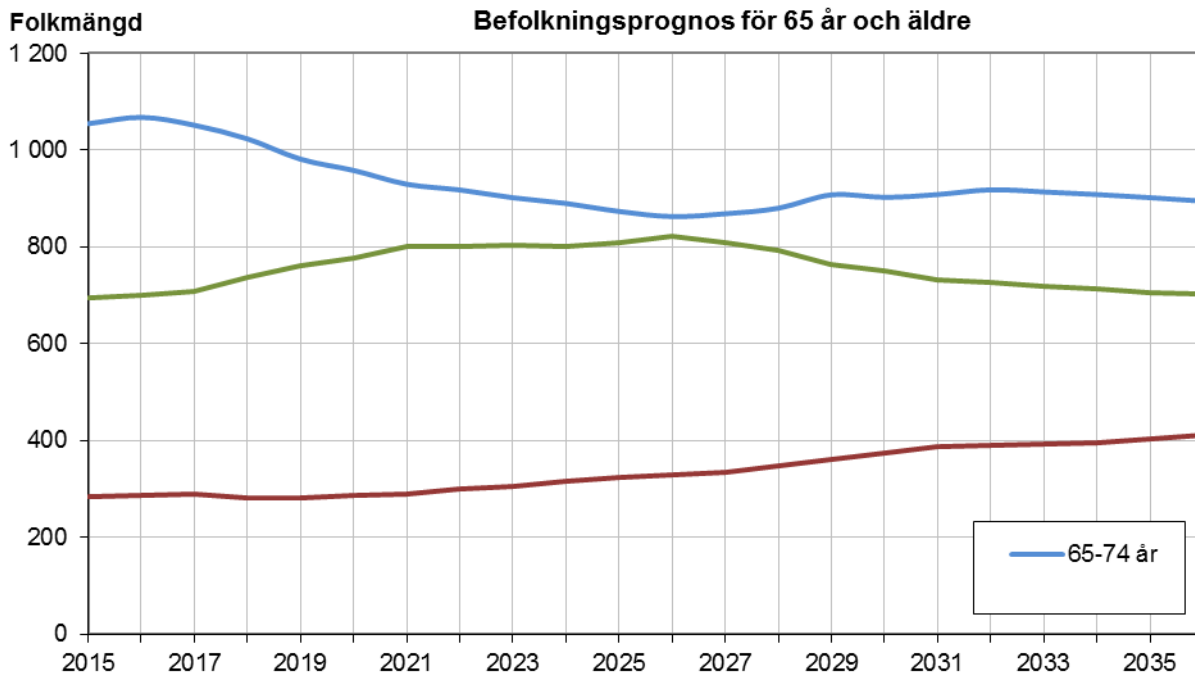
Befolkningsutveckling per årsintervall Hällefors kommun, 2015 – 2035

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
0-19	1 326	1 347	1 349	1 338	1 317	-9	-1%
20-49	2 260	2 136	2 063	2 072	2 076	-184	-8%
50-64	1 412	1 392	1 341	1 212	1 142	-270	-19%
65-69	543	456	447	481	448	-95	-18%
70-74	512	502	427	422	455	-57	-11%
75-79	414	450	445	385	384	-30	-7%
80-84	281	329	364	365	321	40	14%
85-89	190	179	216	246	251	61	32%
90-år	94	108	108	128	153	59	62%
Totalt	7 032	6 899	6 760	6 649	6 547	-485	7%

Kommentar:

- Hällefors möter en allt mer åldrande befolkning enligt framtidsprognos
- Enligt SCB:s befolkningsprognos ses invånarantalet minska med de kommande åren. År 2015 hade Hällefors kommun en folkmängd på 7 032 personer och 2025 väntas den uppgå till 6 760 personer. En minskning på totalt 272 personer
- Fram till och med 2035 förutspås befolkningen minska med 486 personer, vilket motsvarar -7 %
 - det är i åldrarna 80 år och äldre som kommer att öka
 - invånare med en ålder understigande 80 år kommer att minska

Befolkningsprognos för 65 år och äldre 2015 – 2036, Hällefors

Källa: SCB, Befolkningsprognos för Hällefors kommun åren 2015 - 2036

- Antalet 65 – 74-åringar förväntas minska med 160 personer mellan åren 2015 och 2036. Under åren 2017 – 2026 väntas antalet minska under alla åren, med totalt 205 personer.
- Antalet 75 – 84-åringar förväntas öka med 7 personer mellan åren 2015 och 2036. Under åren 2016 – 2023 väntas antalet öka, med totalt 108 personer. Under åren 2027 – 2036 väntas antalet minska med totalt 119 personer.
- Antalet 85 år eller äldre förväntas öka med 128 personer mellan 2015 - 2036. Längst period med sammanhängande ökning väntas åren 2019 – 2036, då antalet ökar med 131 personer.
- Under hela perioden förväntas antalet personer i åldrarna 65 år och äldre minska med 25 personer.

Generationskvot

Ett sätt att beskriva relationen mellan antalet äldre invånare och antalet invånare i arbetsför ålder är att beräkna en generationskvot. I Hällefors förväntas generationskvoten vara stor. I kommunen förväntas det år 2024 finnas 20 personer i åldrarna 80 år eller äldre per 100 invånare i arbetsför ålder.

Nostalgidagar i Hällefors, 2015

Äldreomsorgens volym och kostnad 2015 - 2035

Konsumtion och kostnadsutveckling inom hemtjänsten ökar med 27 %, 2015-2035

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
0-19	0	0	0	0	0	0	0%
20-49	74	70	67	68	68	-6	-8%
50-64	2 208	2 176	2 096	1 895	1 786	-422	-19%
65-69	5 469	4 594	4 499	4 844	4 509	-960	-18%
70-74	7 425	7 285	6 193	6 120	6 593	-832	-11%
75-79	8 608	9 348	9 257	8 001	7 989	-619	-7%
80-84	15 960	18 694	20 685	20 756	18 242	2 283	14%
85-89	19 704	18 577	22 397	25 490	26 009	6 305	32%
90-år	29 089	33 506	33 436	39 515	47 226	18 138	62%
Totalt	88 537	94 250	98 630	106 689	112 422	23 887	27%
Förändring		5 714	4 382	8 056	5 734	23 887	
Extra årsarbetare		3,2	2,5	4,6	3,3	13,6	

Konsumtion

2015-2020

- Konsumtionen skulle öka med 6 % till 2020
- Ökningen av beviljade timmar skulle motsvara ca 3 årsarbetare

2015-2035

- Konsumtionen skulle öka med 27 % till 2035
- Ökningen av beviljade timmar skulle motsvara ca 13 årsarbetare

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
0-19	0	0	0	0	0	0	0%
20-49	31 982	30 220	29 190	29 324	29 375	-2 607	-8%
50-64	977 675	963 757	928 185	839 094	790 869	-186 805	-19%
65-69	2 494 081	2 094 978	2 051 851	2 209 005	2 056 179	-437 901	-18%
70-74	3 358 401	3 295 018	2 801 323	2 768 063	2 982 040	-376 361	-11%
75-79	4 561 336	4 953 404	4 904 854	4 239 558	4 233 404	-327 932	-7%
80-84	7 963 546	9 328 082	10 321 714	10 356 679	9 102 697	1 139 151	14%
85-89	9 485 360	8 942 794	10 782 110	12 271 092	12 520 559	3 035 199	32%
90-år	14 179 447	16 332 768	16 298 864	19 261 999	23 020 889	8 841 442	62%
Totalt	43 051 828	45 941 021	48 118 091	51 974 814	54 736 012	11 684 186	27%

Kostnad

2015-2020

- Kostnaden ökar med 7 %, vilket motsvarar 2,9 mkr

2015-2035

- Kostnadsökningen baseras på 2015 års kostnadsnivå
- Kostnaden har ökat med 27 % vilket motsvarar 11,7 mkr

Hällefors prognos vård- och omsorgsboende, 2015-2035

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
-------	------	------	------	------	------	-------------------------	------------------------------

0-19	0	0	0	0	0	0	0%
20-49	0	0	0	0	0	0	0%
50-64	365	360	347	313	295	-70	-19%
65-69	1 370	1 151	1 127	1 213	1 129	-241	-18%
70-74	1 125	1 104	938	927	999	-126	-11%
75-79	3 706	4 025	3 985	3 445	3 440	-266	-7%
80-84	4 306	5 044	5 581	5 600	4 922	616	14%
85-89	7 439	7 013	8 456	9 624	9 819	2 380	32%
90-år	7 686	8 853	8 835	10 441	12 479	4 793	62%
Totalt	25 997	27 550	29 269	31 563	33 083	7 086	27%
Förändring		4	5	6	4	19	
Antal platser	71,2	75,5	80,2	86,5	90,6		

Konsumtion

2015-2020

- Konsumtion av dygn inom vård- och omsorgsboende har ökat med 6 %

2015-2035

- Konsumtionen har ökat med 27 %, vilket motsvarar 7 086 dygn
- Konsumtionsökningen på 7 086 dygn motsvarar 20 platser inom vård- och omsorgsboende med motsvarande konsumtion likt 2015

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
0-19	0	0	0	0	0	0	0%
20-49	0	0	0	0	0	0	0%
50-64	689 247	679 435	654 357	591 550	557 552	-131 695	-19%
65-69	2 569 418	2 158 260	2 113 830	2 275 731	2 118 289	-451 129	-18%
70-74	2 087 706	2 048 305	1 741 405	1 720 730	1 853 746	-233 960	-11%
75-79	6 908 338	7 502 142	7 428 610	6 420 991	6 411 670	-496 667	-7%
80-84	7 967 251	9 332 422	10 326 516	10 361 497	9 106 932	1 139 681	14%
85-89	13 762 044	12 974 850	15 643 463	17 803 786	18 165 729	4 403 685	32%
90-år	14 261 146	16 426 873	16 392 774	19 372 892	23 153 530	8 892 384	62%
Totalt	48 245 150	51 122 287	54 300 955	58 547 177	61 367 448	13 122 299	27%

Kostnad

2015-2020

- Kostnaden ökar med ca 2,87 mkr fram till 2020

2015-2035

- Kostnadsökningen baseras på 2015 års kostnadsnivå
- Kostnaden har ökat med 27 % vilket motsvarar ca 13 mkr

Hällefors prognos korttidsvården, 2015-2035

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
0-19	0	0	0	0	0	0	0%

20-49	0	0	0	0	0	0	0%
50-64	389	384	369	334	315	-74	-19%
65-69	99	83	81	88	82	-17	-18%
70-74	80	79	67	66	71	-9	-11%
75-79	514	558	553	478	477	-37	-7%
80-84	307	360	398	399	351	44	14%
85-89	597	563	679	773	788	191	32%
90-år	703	810	808	955	1 142	439	62%
Totalt	2 689	2 837	2 955	3 093	3 226	537	20%
Förändring		0,4	0,3	0,4	0,4	1,5	
Antal platser	7,4	7,8	8,1	8,5	8,8		

Konsumtion

2015-2020

- Konsumtion av dygn inom korttidsvården har ökat med 5 %, vilket motsvarar 147 dygn
- Konsumtionsökningen på 147 dygn motsvarar ca 0,4 platser inom korttidsvården

2015-2035

- Konsumtionen har ökat med 20 %
- Konsumtionsökning om 20 % motsvarar 536 dygn och innebär 1,5 platser i korttidsvård

Ålder	2015	2020	2025	2030	2035	Förändring 2015-2035	% Förändring 2015-2035
0-19	0	0	0	0	0	0	0%
20-49	0	0	0	0	0	0	0%
50-64	458 159	451 637	434 967	393 217	370 618	-87 541	-19%
65-69	116 601	97 942	95 926	103 273	96 129	-20 472	-18%
70-74	94 223	92 445	78 594	77 660	83 664	-10 559	-11%
75-79	605 382	657 418	650 974	562 676	561 859	-43 523	-7%
80-84	361 580	423 536	468 652	470 239	413 303	51 723	14%
85-89	703 138	662 919	799 265	909 641	928 134	224 996	32%
90-år	827 984	953 723	951 743	1 124 770	1 344 264	516 280	62%
Totalt	3 167 067	3 339 620	3 480 121	3 641 476	3 797 971	630 904	20%

Kostnad

2015-2020

- Kostnaden ökar med 172,0 tkr fram till 2020

2015-2035

- Kostnaden ökar med 20 % vilket motsvarar ca 631,0 tkr

7 Utblick Hällefors

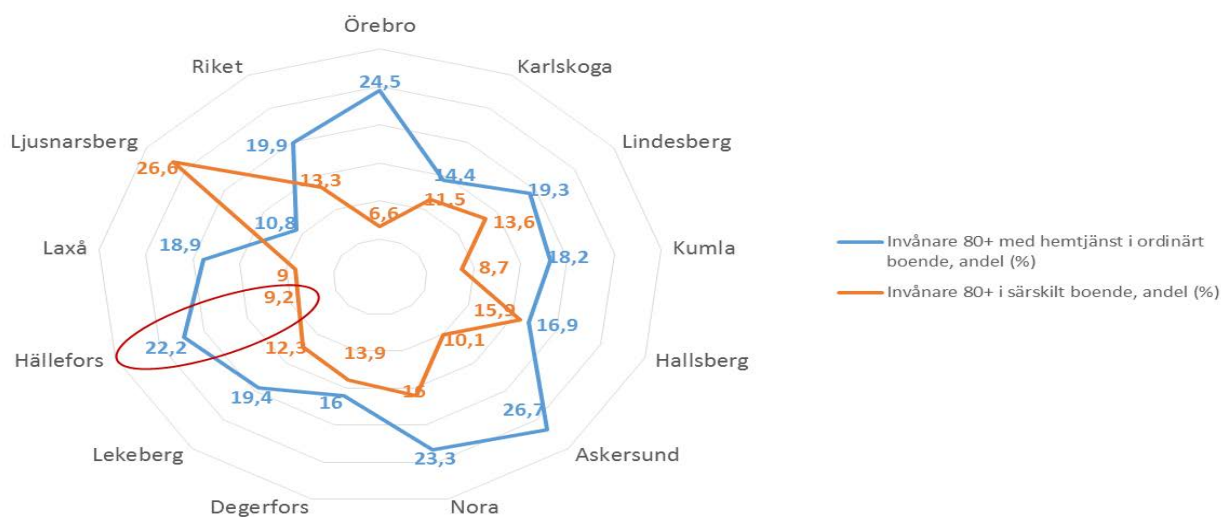
Den demografiska utvecklingen i Hällefors visar en minskning av invånare i kommunen, men gruppen 75 år och äldre kommer att öka. Ju äldre vi blir, desto större är behovet av vård och omsorg. Hällefors kommun har en hög andel äldre, högre andel än riket.

Omsorgens ambition är att arbeta främjande och förebyggande vilket förhoppningsvis ger effekter som gör att behovet av vård- och omsorg minskar och/eller förskjuts. Den stora ökningen av antalet personer 65 år och äldre kommer dock att innebära en utmaning för äldreomsorgen i Hällefors.

Vård- och omsorgsboende

När det gäller vård- och omsorgsboende har det skett en omstrukturering av kommunens boendeplatser sedan år 2007. Antalet platser har minskat genom nedläggning av särskilt boende och särskilt boende har ändrat inriktning från vård- och omsorgsboende till trygghetsboende. Från år 2007 till år 2014 har en minskning med drygt 100 boendeplatser i särskilt boendeformer skett (vård- och omsorgsboende, boende i servicehus).

År 2014 var andelen personer 65 år och äldre som bodde i särskilda boendeformer 9,2 % av befolkningen i Hällefors. Ensolution har gjort en beräkning utifrån befolkningstillväxten som innebär att behovet av vård och omsorgsboende kommer att öka med sex platser. En ny lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård år 2017, kommer troligtvis också att innebära ett ökat behov av antalet platser för korttidsvård.

I kommunen finns två vård- och omsorgsboenden. *Fyrklövern* som består av både vård- och omsorgsboende och korttidsvård. Boendet ligger i det natursköna området Millesparken.

Det andra boendet *Nya Björkhaga* som ligger i direkt anslutning till Sinnenas & Minnenas park, var från början planerat som ett servicehus och användes som detta under ett flertal år. Från år 2012 ändrades inriktningen på boendet till ett vård- och omsorgsboende, detta innebär att boendet inte är anpassat till den form av vård- och omsorg som bedrivs idag.

Trygghetsboende

Sedan år 2015 har kommunen successivt arbetat för att höja kvalitén i våra trygghetsboenden.

Vård/värdinna finns idag, aktiviteter och måltid har varit viktiga parametrar för att höja kvalitén. Under år 2016 kommer alla som bor i trygghetsboende att kunna äta gemensamma måltider lunch och kväll.

Hemtjänst

För hemtjänst och hemsjukvård har minskningen av antalet boendeplatser märkts av på ett markant sätt. Antalet timmar har ökat liksom personer med mer omfattande hjälpbehov både vad gäller service, omsorg och hälso- sjukvård. I takt med förändringarna i kommunens boendestruktur har även vårdtiderna på sjukhusen kortats ner vilket även det har gett effekter för hemtjänst och hemsjukvård. En stor del av eftervården bedrivs idag i hemmet.

Dagverksamhet

I Hällefors finns dagverksamhet för personer med demenssjukdom med behov av regelbundna aktiviteter och stimulans i vardagen. Totalt finns det plats för 25-30 personer beroende på hur många dagar i veckan personen är där. Denna verksamhet kräver inget biståndsbeslut. Eftersom allt fler personer med demenssjukdom bor kvar hemma och insatser behövs tidigt ökar behoven av denna dagverksamhet kraftigt. De är av stor vikt att resurser finns på dagverksamheten för att ge personer med demensproblematik ett meningsfullt och värdigt liv. Dessa personer har ett större hjälpbehov, är trötta och förvirrade och behöver vara i en lugn miljö med möjlighet till stimulans för att uppnå en känsla av meningsfullhet och tillfredsställelse med dagen. Ett annat syfte med att öppna dagverksamhet för personer med svår demens är att avlasta anhörigvårdare.

Enligt Socialstyrelsens bedömning leder dagomsorg till att på sikt minska kostnaderna för hemtjänst. För anhörigas del förväntas stödet ha en positiv effekt på deras hälsa. Kostnader för korttidsvård minskar och vård- och omsorgsboende skjuts på framtiden.

Kommunal rehabilitering

Under år 2016 – år 2018 kommer omsorgen att utöka rehabiliteringen, stimulansmedel är sökta och fyra undersköterskor har anställts som skall vara arbetsterapeuterna behjälpliga med den kommunala rehabiliteringen. Satsningen kommer att ge bättre förutsättningar till rehabilitering både på korttidsenheten och på hemrehabiliteringen. Dagverksamheten för rehabilitering har återigen öppnats på trygghetsboendet Björkhaga. Rehabilitering och aktiviteter erbjuds även på våra vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboendet i Grythyttan. Möjlighet till en god rehabilitering ökar förmågan till självständighet vilket också minskar behovet av vård- och omsorg.

Mötesplatser

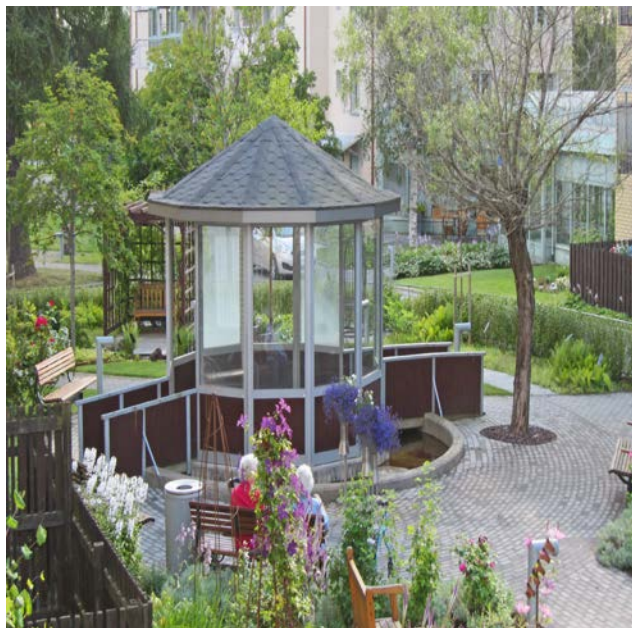
Behovet av mötesplatser för äldre är stort för att kunna förebygga framtida vårdbehov och bryta den sociala isolering som många ensamstående äldre upplever idag. På trygghetsboende och i kommunen finns gemensamhetsytor med möjlighet till social samvaro även för personer boende i ordinärt boende. På alla vård- och omsorgsboenden, finns aktiviteter och socialt umgänge både för de som bor på boendet och för gäster. För att kunna erbjuda meningsfulla aktiviteter måste både baspersonal och dagverksamhetspersonal ha tillräckligt med tid och kompetens.

Äldreomsorgens framtida målgrupper

Den framtida äldreomsorgen förväntas innebära en växande målgrupp och ökad komplexitet kring de äldres vård- och omsorgsbehov. Antalet personer med demenssjukdom kommer att öka och för kommunernas äldreomsorg kommer denna grupp att utgöra en stor del.

Psykisk ohälsa är vanligt bland äldre och det är ett område som länge varit eftersatt trots att behoven är stora och förekomsten av depressionssjukdom är relativt vanlig. Risken att insjukna i somatiska sjukdomar ökar om man har en psykisk sjukdom. Psykiska sjukdomar som depression, ångestillstånd, missbruk och psykotiska sjukdomar är vanligare hos äldre, men har fått mindre uppmärksamhet än demenssjukdomarna.

Andelen personer av utomnordisk härkomst kommer att öka och i denna grupp finns personer som har tidigare trauman med sig. Vissa av dem har inga nätverk runt sig och en ytterligare komplikation är att vissa personer tappar sitt modersmål.

Krokbornsparken Hällefors kommun, Sveriges äldsta folkpark från 1700- talet.

8 Utvecklingsområden

Värdegrundsarbete

En gemensam värdegrund för personal som arbetar direkt med människor är viktigt eftersom värderingar har stor betydelse för att upprätthålla en god livskvalité. Värdegrunden skall vara ett stöd för medarbetarna för att äldre skall få ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Värdegrunden påverkar arbetet, alla möten samt hur vi förhåller oss till varandra. En människas livsberättelse, och unika livshistoria är grunden för hur den äldre ska bemötas som människa.

Bemötandet ska bygga på samsyn med den äldre och tillgodose dennes speciella behov av integritet, delaktighet, trygghet och säkerhet.

Sinnenas och Minnenas park, Björkhaga 2015.

Det är personalen som ansvarar för att alla människors lika rätt och värde tillgodoses.

Ett värdigt bemötande innebär att stärka den äldres tilltro till sina egna resurser och ska bygga på respekt för dennes vilja. Den äldre ska inbjudas till delaktighet. Ett bra värdegrundsarbete handlar om att skapa ett gott klimat som ska genomsyra hela äldreomsorgen.

Mål: Att kommuninnevånare upplever en nöjdhet med de insatser som omsorgsverksamheten erbjuder

Strategier att fokusera på:

- Verksamheten ska präglas av ett gott bemötande i alla möten med den enskilde och dennes anhöriga
- Upprätta en plan för frekvent återkommande aktiviteter under året som understödjer värdegrundsarbetet
- Värdegrundsarbetet sker genom en regelbunden reflektion i arbetet
- "Äldreråd" som ska vara kommuninnevånarnas kanal för delaktighet och inflytande särskilt i frågor som gäller den äldre befolkningen
- Individanpassning och delaktighet för varje enskild individ med möjlighet att påverka och förbättra sin livskvalitet
- Värdegrundens förhållnings- och synsätt ska vara förankrat, följas upp och ständigt fortgå

Främjande och förebyggande arbete

Ett långt liv ska innehålla så många friska år som möjligt. Att satsa på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete är därför värdefullt ur flera aspekter. Dels påverkar det livskvaliteten positivt för den enskilde, dels ger det ekonomiska vinster ur ett samhällsperspektiv. Äldre människors hälsa och välbefinnande kommer att vara av central betydelse för hela samhällets utveckling, inte minst ur samhällsekonomisk synpunkt. Det är därför viktigt att personal som jobbar med vård och omsorg om äldre har kunskap om *Gymnastik på trygghetsboende* vad som främjar hälsan hos de äldre.

Aktiviteter och social gemenskap är betydelsefullt för ett gott åldrande. Sociala mötesplatser och sociala nätverk bidrar till att stärka individens självbild och ökar känslan av tillhörighet och meningsfullhet i det dagliga livet och kan förhindra ensamhet och social isolering.

Att stärka det friska och förebygga ohälsa är viktiga strategier för ett hälsosamt åldrande. Det går att påverka det framtida behovet av vård och omsorg genom att äldres hälsa och rörelseförmåga förbättras. Tidiga och kvalitetsmässigt bra insatser där man riskbedömer och erbjuder individuella åtgärder innebär att risken för såväl fysisk som psykisk ohälsa kan undvikas eller fördröjas.

Mål: Att bedriva ett förebyggande arbete på ett strukturerat och kvalitetssäkrat sätt

Strategier att fokusera på:

- Ett hälsofrämjande arbetssätt skall prägla verksamheten
- Meningsfullhet och social samvaro är viktiga områden för ökad livskvalitet, inventering och tillgänglighet av sociala mötesplatser ur ett funktionellt och geografiskt perspektiv.
- Utveckla det kvalitativa arbetet kring "Sammanhållen vård och omsorg" (preventivt arbetssätt, god läkemedelsbehandling, god vård i livets slutskede, sammanhållen vård- och omsorg, god vård vid psykisk ohälsa, god vård vid demenssjukdom) i samverkan med kommunerna i norra länsdelen och Region Örebro län
- Kontinuitet och kompetens skall vara vägledande i det främjande och förebyggande arbetet
- Förstärka utbudet av fysisk aktivitet och rehabilitering i syfte att förebygga och fördröja ökade vård och omsorgsbehov
- Driva ett arbete med uppsökande hembesök
- Anhöriga är en viktig resurs som behöver erbjudas stöd och avlastning

Personal

En stor utmaning för arbetsgivare är att utveckla strategier för att rekrytera och behålla välutbildad personal. Det handlar om att erbjuda en god arbetsmiljö, trygga anställningsvillkor, bra löner, introduktion och kontinuerlig kompetensutveckling. Med en kombination av ökad andel äldre och pensionsavgångar kommer frågor kring personalförsörjning att behöva stå i fokus för vård- och omsorgsverksamheten.

Tillsvidareanställd personal, antal årsarbetare 2016-04-01

Mästarnas park "ungdom"

	Undersköterskor	Vårdbiträden	Arbetsterapeuter	Sjuksköterskor
Kvinnor	118	12,75	4,0	12,75
Män	5,75	2,25	0	0
Totalt	123,75	15,0	4,0	12,75
Ålder	Undersköterskor	Vårdbiträden	Arbetsterapeuter	Sjuksköterskor
55-59	24	6	0	2
60-64	15	4	0	2
65-67	3	0	0	2

Åldersstruktur, pensionsavgångar, tillsvidareanställd personal, 2016-04-01

Mål: Att kommunen skall attrahera, utveckla och behålla personal i äldreomsorgen utifrån nuvarande och framtida behov

Strategier att fokusera på:

- Öka attraktionskraften genom marknadsföring av vård och omsorgsycket
- Tillsvidareanställd personal har lägst vård- och omsorgsutbildning (89 % 2016)
- Fortsatt satsning på kompetensutveckling och specialistkompetens
- Trivsel och arbetsglädje skall präglade äldreomsorgen
- Personalens arbetsuppgifter ska vara tydliga men även flexibla
- Personal kan påverka sitt eget arbete genom delaktighet och medinflytande
- Schemaverktyget Time Care med individuella och flexibla arbetstider (19 arbetspass per 4 veckor).
- Personal skall ha en samsyn av mål och arbetsprocesser
- Ökad frisknärvaron hos personalen
- Ett nära ledarskap
- Uppföljning och utvärdering

Ekonomi

Under de senaste decennierna har antalet äldre ökat kraftigt. En minskad dödlighet i högre åldrar har medfört att ökningen har varit särskilt omfattande bland de allra äldsta.

Äldreomsorgens resurser har från år 1980 - 2012 ökat i ungefär samma omfattning som antalet äldre. Samtidigt har andelen äldre med äldreomsorg påtagligt minskat. Det innebär att kostnaderna per brukare har ökat mycket kraftigt. Att kostnaderna per omsorgstagare har ökat beror delvis på att en förskjutning skett i äldreomsorgens insatser i riktning mot en ökad andel vårdtunga fall.

Äldres hälsa har förbättrats och sammanhänger med en minskad dödlighet i dessa åldersgrupper.

Sevilla paviljongen, Måltidens hus Grythyttan

Den gradvis förbättrade hälsan medför att andelen äldre med behov av äldreomsorg över tiden sjunker. Denna utveckling bidrar i sin tur till att den genomsnittliga kostnaden per omsorgstagare ökar. Kostnaden per omsorgstagare ökar också som en följd av förbättringar i verksamhetens kvalitet.

Hällefors kommun har en hög andel äldre, 29 % (länet 21 %, riket 24 %). Andelen äldre över 65 år kommer inte att öka, men andelen 85 år och äldre kommer att öka fram till 2035. Ökning fram till 2025 är 14 %, fram till 2035 blir ökningen 42 % från 2015. Det är i denna åldersgrupp som de stora behoven av vård och omvårdnad finns, vilket kommer att generera ökade kostnader och behov av vård- och omsorg.

Mål: Att kommunen skall bedriva äldreomsorg på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt

Strategier att fokusera på:

- Öka effektiviteten genom ett målmedvetet och strukturerat arbetssätt
- Organisera vården utifrån de äldres behov
- Resursfördelning inom äldreomsorgen utifrån beviljade insatser
- Samverka för att få en effektiv resursanvändning
- Rehabiliterande förhållningssätt främjar folkhälsan och den framtida ekonomin
- Följa ekonomiprocessen
- Resursfördelnings modell
- Uppföljning och utvärdering

Bostäder och boende

Allt fler äldre vill bo kvar så länge som möjligt i den egna bostaden och att bo bra är viktigt, många äldre bor i bostäder som inte är anpassade efter deras behov. I takt med att befolkningen blir äldre ställs ökade krav på bostäder, bostadsområdenas tillgänglighet och bostadsanpassning. Andra faktorer som har stor betydelse för möjligheten att bo kvar i den egna bostaden är, kommunikationer, tillgång till vård- och omsorg, service och social gemenskap.

Det behövs en kombination av boende som tillgodoser behov inom såväl vård- och omsorgsboende, trygghetsboende och medboende. Äldre makar eller sambopar som delat ett långt liv tillsammans och sammanbott ska ges möjlighet att fortsätta bo tillsammans även om deras omsorgsbehov skiljer sig åt.

Sinnenas och Minnenas park, Björkhaga

Äldre personer ska så långt som möjligt kunna välja när/hur stöd, hjälp och service i boendet skall ges. Allt fler äldre och funktionsnedsatta väljer att bo hemma med hemtjänst. Därför bör lägenheter som fungerar för alla byggas i attraktiva lägen nära centrum och service av olika slag. Om det blir attraktivt för äldre personer att flytta blir de hus de lämnar tillgängliga för nya familjer, vilket kan ha en positiv påverkan på befolkningsutvecklingen.

Andra krav på vård- och omsorgsboenden kommer att finnas under kommande år. En växande målgrupp med ökad komplexitet kring vård- och omsorgsbehov gör att behovet av antal vård- och omsorgsplatser samt trygghetsboende kommer att öka. Enligt Ensolution kommer antalet platser att öka med 6 stycken fram till 2025. Redan idag ses en brist på boendeplatser på vård- och omsorgsboende lämpade för äldre personer med psykiatriska diagnoser och därmed följande vårdbehov.

Mål: Att lämpliga boendeformer för äldre finns i kommunen

Strategier att fokusera på:

- Bättre livskvalitet för äldre genom varierat utbud av bostäder och boendemiljö
- Äldre med stora omvårdnadsbehov skall erbjudas vård- och omsorgsboende
- Ett ökat behov kräver framförhållning
- Trygghetsboende med kvalitet
- Erbjudna äldre att vara delaktiga i planeringsprocessen
- Omstrukturering av vissa befintliga äldreboenden utifrån kommande behov (lokalförsörjningsplan).
- En ökad samverkan med Hällefors bostadsbolag (BoAB)

Måltid

Maten är viktig både för hälsan och för livsglädjen. Ett gott näringstillstånd är en förutsättning för att kunna leva ett långt friskt liv, undvika sjukdom och återvinna hälsa. Näringsrik mat är speciellt viktigt för äldre människor då många äldre äter mindre och därigenom får i sig en mindre mängd näringsämnen.

Maten är inte bara näring, den ger också njutning och gemenskap vilket i sin tur stimulerar till god aptit och ökad näringstillförsel. Att trots nedsatta funktioner kunna vara med och påverka måltiden både gällande matsedel, dukning och måltidsatmosfär är viktiga komponenter för att stimulera till matglädje, god aptit och ökad livskvalité. Doften av mat som lagas är också viktig för de äldre som inte längre har möjlighet att laga sin mat själva.

Att använda maten och måltiden som årstidsmarkör utifrån kulturella traditioner stimulerar minnet och bidrar till känslan av att finnas med i ett socialt och kulturellt sammanhang. Personalens kunskap om kostens och måltidens betydelse för de äldres hälsa och välbefinnande är av stor vikt för måluppfyllelsen.

Förebyggande av undernäring, ensamhet och psykisk ohälsa bidrar till att skjuta upp äldres behov av vård- och omsorg vilket främjar både samhällsekonomi och livskvalité.

Mål: Att förbättra måltidsupplevelsen för främjande av god livskvalité hos de äldre

Strategier att fokusera på:

- Anpassa måltiderna utifrån målgruppen äldre både när det gäller näringsinnehåll och önskemål
- Främja en god måltidsmiljö med möjlighet till social samvaro i samband med måltid
- Öka delaktigheten kring måltiden och måltidsmiljön
- Använda måltiden som årstidsmarkör med hänsyn till traditioner och kultur
- Möjliggöra kulturellt matutbyte och ta tillvara den finska matkulturen
- Att använda Sinnenas och Minnenas park för måltid och odling

Måltidsupplevelse, Vård- och omsorgsboende Nya Björkhaga

Kultur

Mycket kan göras för att skapa en meningsfull tillvaro för äldre. Det kan till exempel handla om att förbättra äldre människors möjligheter att delta i kultur- och samhällslivet oavsett ålder.

Man ska få fortsätta vara den man är, bibehålla och utveckla sin personlighet och sina intressen så långt som möjligt.

Konst och kultur bidrar till att bryta isolering och ökar känslan av delaktighet. Vår lust till konst och bildning minskar inte för att vi blir äldre. Kanske är det tvärt om. Kultur och kultur-upplevelser har ett egenvärde genom att bidra till den själsliga utvecklingen

Teaterföreställning om kärleken till tangon
och ett meningsfullt liv.

I den pågående hjärnforskningen framkommer att kulturaktiviteter ger positiva hälsoeffekter. En ökad känsla av sammanhang och meningsfullhet har visat sig ha positiva effekter på medicinering och vårdbehov. Framst så ökar den livsglädjen och livslusten. Exempelvis har musikterapi inom demensvården visat sig öka patienternas livskvalitet genom minskad ångest och stress. Samtal kring konst minskar användandet av lugnande medel och cancerpatienter som sjunger i kör mår bättre. Måleri, bild och bildterapi påverkar hjärnans belöningssystem på ett positivt sätt. I daglig verksamhet behöver äldre erbjudas kulturella upplevelser och möjligheter till eget skapande.

Mål: Att kultur används som redskap för ökad glädje och livskvalité för äldre

Strategier att fokusera på:

- Arbeta utifrån årshjulet med aktiviteter för att främja ett kulturliv och traditioner hos äldre
- Erbjudna alternativa uttrycksformer
- Ta till vara och utveckla kommunens befintliga kulturutbud/mötesplatser
- Erbjudna ett kulturutbud för våra finska medborgare
- Ge bättre förutsättningar för äldre att delta i kulturlivet
- Underlätta framväxten av hållbara strukturer
- Utgå från den äldres livsberättelse för att kunna erbjuda livsanpassade aktiviteter
- Öka äldres delaktighet för att kunna ge individanpassade kulturaktiviteter
- Främja utbyte med andra kulturer

Samverkan

Äldre har ofta sammansatta och komplexa behov av vård, omsorg och rehabilitering. Samverkan mellan olika huvudmän, förvaltningar och verksamheter är därför ofta avgörande för en god vård- och omsorg. För att uppnå detta behövs en organisation där roller och ansvarsfördelningen mellan de olika grupperna är tydliga. Samverkan är viktig på såväl övergripande nivå, i planering av vård- och omsorg som i utförandet för den enskilde äldre. I takt med ett ökat flöde mellan kommunal vård, sluten vård och primärvård krävs en allt högre grad av samverkan.

Ideella insatser inom det organiserade civilsamhället har under senare år uppmärksammats. De idéburna organisationerna är betydelsefulla för befolkningens livskvalitet och kan också ofta komplettera och utveckla den kommunala verksamheten. Meningen med samverkan mellan kommun och ideella organisationer är att de ideella organisationerna skall kunna vara starka och arbeta självständigt. Den ideella sektorn skall vara med och utveckla välfärden men inte ta ansvar för den.

Grythyttreviken 2015

De sex nationella principerna för samverkan mellan offentliga sektorn och civilsamhället skall vara vägledande i all samverkan; Självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald.

Mål: Att skapa samverkansformer för att bli starkare och nyttja resurserna mera effektivt

Strategier att fokusera på:

- Samverka strukturerat på såväl strategisk som operativt nivå mellan olika huvudmän
- Samverka med andra kommuner och agera gemensamt i vissa strategiska frågor
- Ingå i nätverk på flera organisatoriska nivåer och använda nätverk som kunskapsöverföring
- Tvärprofessionellt arbetet utifrån de äldres behov såväl internt som externt
- Avsätta resurser till att samordna samarbetet med föreningsliv och andra samarbetspartners
- Bygga förtroendefulla relationer genom att skapa forum för dialog mellan politiker, tjänstemän och äldre medborgare

Information

Vi lever i ett informationssamhälle. Patienter, äldre och anhöriga behöver rätt information för att kunna vara delaktiga, söka och välja vård. Effektiva vårdprocesser måste bygga på en rationell hantering av aktuell och tillförlitlig information. Det är viktigt att se information ur ett helhetsperspektiv. Väl fungerande informationskanaler och utveckling inom välfärdsteknologin ökar möjligheten till delaktighet och självständighet och bidrar till en högre livskvalitet.

*Information om Äldreplan 2016-2025,
Folkets hus 2016*

E-hälsa syftar till att ge individen möjlighet till tillgänglig och säker information inom vård- och omsorg. E-hälsa är ett samlingsnamn på insatser, verktyg och processer som går ut på att rätt person ska ha rätt information vid rätt tillfälle. Syftet är att skapa nytta för invånare, personal och beslutsfattare. Detta innebär användning av informations- och kommunikationsteknik för att möta behoven för invånare och vårdpersonal i vårdande och sjukdomsförebyggande syfte.

E-tjänster innebär elektroniskt förmedlade och interaktiva tjänster i olika former. E-tjänsterna kan röra ansökan, råd och stöd, kommunikation eller teknik i hemmet.

Det är viktigt att betona att denna förskjutning skall ske på individens och inte på professionens villkor. En förutsättning för e-hälsa och e-tjänster är kunskap hos patienter, äldre och anhöriga samt rätt information och stöd från vården och omsorgen.

Mål: Att erbjuda anpassad, lättillgänglig och tydlig information till målgruppen äldre

Strategier att fokusera på:

- Använda oss av IT som verktyg och som plattform för information
- Använda oss av så många olika informationskanaler som möjligt för att nå så många äldre som möjligt
- Utveckla välfärdsteknologin på individens villkor
- Information till målgruppen äldre skall översättas till finska
- Samla övergripande och efterfrågad information i en "äldreguide"
- Utveckla hemsidan för målgruppen äldre
- Underlätta framväxten av hållbara informationsstrukturer
- Efterfråga äldres åsikter och göra dem delaktiga
- Att använda tekniken som ett hjälpmedel och komplement i vården

Referenser

Vägledning om kunskapsområden för specialiserade arbetsuppgifter inom äldreomsorgen, Socialstyrelsen 2012

Vad händer när jag blir 84? Rapport om det framtida rekryteringsbehovet i äldrevården och omsorgen. SKPT 2014

Äldres boende idag och i framtiden. Underlag till diskussionen om ett boendepolitiskt program för PRO

Så möter vi rekryteringsutmaningarna i vården och omsorgen. SKL 2014

Strategier för vård- och omsorgsboenden. SKL 2015

Värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre. Socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2012:3

Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre. Avdelningen i allmänna bestämmelser 1 kap allmänna bestämmelser § 11

Nationell handlingsplan för äldrepolitiken, Proposition 1997/98:113

Ensolution, kostnad per brukare 2015

SCB, befolkningsprognos för år 2015 - 2036

Hällefors kommun

Besöksadress: Sikforsvägen 15

Postadress: 712 83 Hälfors

Telefon: 0591-641 00 (växel)

Växelns öppettider: mån–tors 07.30–12.00,
12.30–16.00 fre 07.30–12.00, 12.30–15.00

E-post: kommun@hellefors.se